

Příklad dobré praxe: Projektový den „Bezpečnost na internetu“

Autor: Mgr. Olga Matáková, ŠMP, Litoměřice

V tomto příspěvku bych Vás ráda seznámila s preventivní aktivitou, kterou jsem připravila a zrealizovala na nejmenované střední škole na Litoměřicku na základě dotazníkového šetření u žáků 1. – 4. ročníků. Možná pro vás, milí kolegové, bude inspirací i ve vaší práci.

Projektový den se konal 3. května 2017 za účasti žáků 1. – 3. ročníků střední odborné školy na Litoměřicku. Celkem projektový den absolvovalo 54 žáků.

Projektový den trval 5 hodin. Byl rozvržen do tří částí. **První část** byla pojata frontálně (všichni žáci v největší učebně školy), **druhá část** byla věnována skupinové práci (žáci pracovali ve svých kmenových třídách – pedagogický dohled zajištěn třídními učiteli), ve **třetí části** se všichni účastníci sešli opět ve třídě a prezentovali výsledky své práce. Na **závěr** zhodnotili projektový den formou vyplnění ankety.

Tuto preventivní aktivitu jsem z pozice školního metodika prevence vedla a moderovala. Po ukončení projektového dne jsem konzultovala s třídními učiteli postřehy v chování jejich tříd i ostatních tříd. Zajímala jsem se o to, jaká atmosféra panovala mezi žáky, kdo se ujímal vůdčí role, kdo nechtěl spolupracovat a proč, jakým způsobem si žáci mezi sebou rozdělovali role při skupinové práci, jak spolu komunikovali, řešili problémy, jak se oslovovali (jméno, příjmení, přezdívkou, ukazovací zájmena), jak reagovali na způsob práce ostatních skupin apod.

Výtvary, které vznikly v průběhu projektového dne, byly vystaveny v prostorách školy. Pexeso a puzzle byly využity v hodinách občanské výchovy ve všech třídách.

V průběhu projektového dne byla využita multimediální technika – stolní počítač, dataprojektor, ozvučení, promítací plátno, internet, iPady, Apple TV, PowerPointová prezentace, prezentér.

Koncepce projektového dne

- 1) **klip** <https://www.youtube.com/watch?v=R-gciaHbliM>
- 2) <http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/cristovao-ben/spi-682894>
(text písně)
- uvedení do tématu (cca 10 min.)
- 3) **film Seznam se bezpečně -Rande naslepo (6:12 min.),**
Pornografie za úplatu (5:22 min.) – obojí ze sekce Křečci v síti
<https://www.seznamsebezpecne.cz/>
- 4) **rozbor filmu – diskuze na téma „Bezpečnost na internetu“ (cca 20 min.)**
„Jaké nebezpečí číhalo na aktérku videa?“
„Co riskovala svým chováním?“
„Proč se asi chovala tak, jak jsme viděli?“

„Jak byste se chovali vy, kdybyste se dostali do podobné situace?“

Krátká přestávka (10 min.)

5) Co na Tebe může na internetu čekat – 1. část?

- na základě reakcí žáků shrnutí nástrah internetu (podpora v ppt. prezentaci - kyberšikana, kybergrooming, stalking a kyberstalking) (cca 10 min.)

6) film Virtuální nápadník (25 min.)

<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/stalkingkyberstalking/928-virtualni-napadnik-preventivni-film-o-stalkingu>)

7) rozbor filmu – diskuze na téma „Bezpečnost na internetu“ (cca 20 min.)

„Můžete se dostat do podobné situace jako aktérka filmu?“

„Jak se k dívce dostal agresor?“ „Kde získal informace o dívce?“

„Jak můžete ochránit své soukromí?“

„Jaké techniky agresor využíval?“

„Jaké pocity v dívce agresorovo chování vyvolávalo zpočátku?“

„Jak se vyvíjelo dívčino prožívání po dobu sledování agresorem?“

„ Jak reagovala na psychický tlak agresora?“

„ Jak byste se zachovali vy v podobné situaci?“

„Kde byste hledali pomoc?“

„Co jste si uvědomili po zhlédnutí tohoto filmu?“

8) Co na Tebe může na internetu čekat – 2. část?

- na základě reakcí žáků shrnutí nástrah internetu (podpora v ppt. prezentaci - sexting, rizika sociálních sítí, sociotechnika a další rizikové jevy (cca 20 min.)

Přestávka (15 min.)

9) Práce ve skupinách (cca 15 min. + 45 min.)

- rozdělení do skupin (skupiny podle tříd, jednotlivé třídy rozděleny podle počtu žáků do menších skupinek) – jednotlivé třídy ve svých kmenových učebnách
  - ▶ 1. AO – 1 skupina (10 žáků)
  - ▶ 1. AM - 2 skupiny (9 + 10 žáků)
  - ▶ 2. AO - 2 skupiny (9 + 10 žáků)
  - ▶ 2. AM - 2 skupiny (7 + 7 žáků)
  - ▶ 3. AO - 1 skupina (10 žáků)
  - ▶ 3. AM - 2 skupiny (9 + 10 žáků)
- zadání úkolů:

1. ročníky

Vytvořit komiks na téma „Bezpečnost na internetu“

- ▶ práce s iPady
- ▶ komiks upozorňující na nástrahy na internetu pro náctileté s doporučením, na koho se obrátit s prosbou o pomoc
- ▶ vtip, poučení, působivost, přesvědčivost

Čas: 45 min.

- ▶ **Výsledek** – 3 různé komiksy na společné téma

2. ročníky

Vytvořit plakát na téma:

- 1) **Sexuální obtěžování na internetu** – jak se zachovat
- 2) **Slovní útoky na internetu, ponižující videa** - jak se zachovat
- 3) **Nebezpečí na internetu** – plakát upozorňující na různé druhy nebezpečí – pomluvy, sex. obtěžování, intimní fotografie, virtuální sex...

Pomůcky:

Velký formát papíru, staré časopisy, fixy, lepidlo, tužky, pastelky, nůžky, barevný papír, provázek

Čas: 45 min.

Výsledek – 3 plakáty

3. ročníky

Vytvořit:

- 1) **Pexeso na rizikové chování na internetu a jeho prevenci**
- 2) **Puzzle na rizikové chování na internetu a jeho prevenci**
- 3) **Křížovku na rizikové chování na internetu a jeho prevenci**

Pomůcky:

Čtvrtky, karton, fixy, pastelky, pravítko, nůžky, staré časopisy, barevné papíry, (scan, počítač, dataprojektor – nutno pro prezentování)

Čas: 45 min.

Výsledek: 3 hry upozorňující na možná rizika spjatá s pohybem na internetu

- vlastní tvorba

Přestávka (10 min.)

12) **prezentace skupinových prací** (cca 50 min.) včetně zpětné vazby a sebereflexe:

- ▶ **1. ročníky – prezentace komiksů přes Apple TV**
(uvedení komiksu, hodnocení ostatními žáky)
- ▶ **2. ročníky – prezentace jednotlivých plakátů**
(komentář k plakátu, hodnocení ostatními žáky)
- ▶ **3. ročníky – prezentace jednotlivých her**
  - ✓ vylustění křížovky ostatními žáky (promítnutí křížovky na tabuli)
  - ✓ 2 dobrovolníci z řad žáků si zahrají pexeso (natáčeno na iPad a hned promítáno na tabuli, aby všichni viděli, po ukončení záznam smazán)
  - ✓ 2 dobrovolníci z řad žáků sestaví puzzle (natáčeno na iPad a hned promítáno na tabuli, aby všichni viděli, po ukončení záznam smazán)

- 13) **anketa** (cca 10 min.)
- 14) **závěr – shrnutí a rozloučení** (cca 10 min.)
- 15) **odevzdání skupinových výtvorů**

Cílem projektového dne mimo jiné bylo seznámit žáky s rizikovými jevy, které se na internetu vyskytují, jak se jim bránit, jak na ně reagovat, rozšířit povědomí žáků o správném chování na internetu a upozornit je na skutečnost, že tato problematika se týká i jich. 28 z 54 (52 %) zhodnotilo projektový den jako přínosný, 25 z 54 (46 %) jako spíše přínosný, 1 z 54 (2 %) se příliš nových informací nedozvěděl.

V květnu roku 2018 se konal další projektový den na výše zmíněné téma. Tentokrát byl realizován ve spolupráci s Policí ČR a byl zaměřen na sociální sítě, především **Facebook**, na seznámení s legislativou a s trestně právní odpovědností v návaznosti na GDPR. Žákům se věnoval vedle školního metodika prevence také odborník na kyberproblematiku. Ukázal jim, jak si mají profil na sociální síti nastavit, aby byl bezpečný, i jak se bezpečně v kyberprostoru pohybovat a chovat, ale také jak velké množství informací a jaké druhy informací lze v krátké době z nedostatečně zajištěných profilů získat. Upozornil je, že takové informace jsou v nepovolaných rukou snadno zneužitelné a že ohrožují bezpečnost žáka i jeho okolí. I tato preventivní aktivita byla žáky 1. – 3. ročníků střední školy hodnocena velmi pozitivně.

Vážení kolegové, práce školního metodika prevence není jednoduchá. Věřím, že výše popsaná aktivita některé z Vás osloví a preventivní práci Vám ulehčí.